

det Riksdagen måtte ställa ett förslagsanslag af högst 30,000 kronor till Kongl. Maj:ts förfogande för anläggningen af för sillfiskebedriftens främjande behöfliga telegraf- eller telefonledningar med tillhörande stationer i Bohuslänska skärgården.

Stockholm den 27 Januari 1885.

Axel Vilh. Ljungman.

A. Andersson

i Intagan.

J. Andersson

A. P. Lind.

Knarrevik.

Gustaf Mellin.

N:o 98.

Af Herr **A. V. Ljungman:** *Om anslag till en inomskärsfarled utmed vestra Tjörn emellan Krosse- och Marstrands-fjordarne.*

Bland näringar, som företrädesvis äro i behof af statens mellankomst för att kunna bringas upp till en högre utveckling, intaga fiskerinäringen och särskildt *de ymniga sillfiskena* ett framstående rum. Näringarnas historia lär oss sålunda, icke allenast hvilken stor ekonomisk betydelse sistnämnda fisken i verkligheten egt och ännu ega, utan äfven huru denna betydelse ofta ernåtts genom en klok och kraftigt ingripande verksamhet från statens sida. Så har t. ex. det nu så kolossala skotska ostkustsillfisket obestridligen en dugande ledning och stora uppförlingar från statens sida i hufvudsaklig mån att tacka för sin närvarande betydenhet och höga ståndpunkt. Ensamt under åren 1809—1841 uppgingo nemligen de genom den skotska

fiskeristyrelsen för hafsfiskets förkofran använda statsmedlen till omkring 22 millioner kronor. Det bohuslänska sillfisket kräver ock i så mycket högre grad en dylik omvårdnad från staten, som det är semisekular-t-periodiskt och sålunda efter några årtiondens förlopp upphör, hvadan det alltså är af nöden, att man redan från början af perioden så hastigt som möjligt söker bringa näringen upp till större betydelse, på det att den i hafssillens ymniga kustbesök sig teende rika förvärfsmöjligheten måtte varda i högsta grad intensivt begagnad, och det tillfälle, som erbjuder sig till en vidsträckt skärgårds icke blott höjande i betydelse utan äfven skyddande emot de den plötsliga rika näringen åtföljande talrika olägenheterna, icke må till det allmännas skada lemnas obegagnadt.

Att åter statens verksamhet till näringslivets höjande svårligen kan på ändamålsenligare sätt och med större resultat utöfvas, än då den framträder uti *samfärdselns utvidgande och förbättrande*, är en allmänt nog erkänd och af erfarenheten bekräftad sats, hvars sanning särskildt i fråga om de stora hafsfiskena till och med är snart sagdt obestriddlig. För det nu ånyo »yppade ymniga» bohuslänska sillfisket är betydelsen af en ökad samfärdsel så mycket mer i ögonen fallande som afsättningen af fångsten för detsamma hittills utgjort största svårigheten att öfvervinna. De nya samfärdsselförmåner, som behöfvas för det nämnda sillfiskets uppbringande till önskelig höjdpunkt, äro dels ökade telegraf- eller telefonförbindelser, dels förbättringar uti inomskärsfarlederna och dels sammanbindandet af åtminstone ett par centralt inom hvar sin hufvuddel af skärgården belägna lämpliga uthamnar med landets inre jernvägsnät medelst därför nödiga uthamnsjernbanor. Af dessa samfärdsselförbättringar åter äro, till följd af fiskets utöfvande hufvudsakligen inuti skärgården, de nämnda *farledsförbättringarne* å ena sidan af synnerligt betydande vikt och å andra sidan i förhållande dertill jemförelsevis helt måttligt kostsamma.

För åstadkommandet af en oafbruten inomskärsfarled hela Bohus läns hafskust utefter hafva fullständiga undersökningar verkstälts på föranstaltande och bekostnad af Göteborgs och Bohus läns landsting; men samtliga de för denna farleds åvägabringande nödiga arbetenas utförande skulle kräva en i förhållande till betydelsen kanske väl stor kostnad, hvartill kommer, att flera af dessa arbeten äro af jemförelsevis blott mindre vikt för sillfiskebedriften. De för denna sistnämnda mest behöfliga upprepningsarbetena eller det erforderliga fördjupandet af inomskärsfarleden utmed Tjörns vestkust samt mellan fiskelägena Fjellbacka och Bovallstrand äro nemligen derjemte äfven de minst kostsamma bland dem. Af dessa sistnämnda arbeten åter äro, till följd

af dels trafikens starkt tilltagande ökning ju mer man närmar sig den-
sammias hufvudpunkt, det är Göteborg med dess talrika afsättnings-
möjligheter, och dels den mellersta delens af Bohuslänska skärgården
öfvervägande betydelse för både hafs fisket i allmänhet och det ymniga
sillfisket, de som behöfvas för fullbordandet af *inomskärsfarleden utmed
vestra Tjörn* de vigtigaste, hvilket äfven af ofvannämnda landsting
erkänts genom hemställanden till Kongl. Maj:t under åren 1867 och
1882 om denna farleds avvägbringande på bekostnad af allmänna me-
del, af hvilka hemställanden det första också ledde till utförandet af
en del af de nödiga arbetena. Denna farleds allmänna betydelse för
sambandseln i Bohuslänska skärgården var sålunda insedd och erkänd
redan före och oberoende af den med vintren 1877—1878 begynta nya
sillfiskeperioden. Någon större lokal betydelse särskildt för den trakt,
utmed hvilken den ligger, eger den deremot på intet vis, hvadan den
heller icke någonsin torde komma till stånd, med mindre än att den
bekostas af staten.

Erfarenheten från samtliga de föregående bohuslänska sillfiske-
perioderna vittnar på det otvetydigaste derom, huru det ymniga sill-
fisket, som vid periodens början kunnat idkas hufvudsakligen blott uti
Bohus läns norra skärgård, efter några års förlopp begynt gå rikligast
till allt längre söder ut vid samma läns mellersta och södra skärgård,
och huru den mellersta bohuslänska skärgården eller skärgården från
och med Marstrandsöarne och intill Sotehufvud städse haft det rikaste
fisket under den mest betydande delen af perioden, så att bohuslänska
sillfisket till och med i äldre tider efter den dåvarande hufvudorten i
södra delen af mellersta skärgården ofta, på grund af denna sistnämndas
öfvervägande betydenhet för bedriften, benämndes »Marstrandsfisket».
Äfven nu innevarande period har, ehuru densamma, såsom väl äfven
om än i olika grad med de föregående varit händelsen, till sig i för-
stone rätt oregelbunden, dock redan visat en tydlig tendens till en
utveckling i samma riktning som de föregående, så att fisket, som de
första åren egde rum hufvudsakligen i norra skärgården, under inne-
varande vinter varit synnerligt rikligt i skärgården närmast norr om
Marstrand, oaktadt befolkningen der ännu är jemförelsevis oöfvad uti
näringsutöfningen. Denna omständighet är med hänsyn till åtgärderna
för sillfiskebedriftens främjande noga att beakta, ty det är tydligt, att
dessa åtgärder böra i främsta rummet afse fisket i den del af skär-
gården, uti hvilken man, på grund af föregående århundradens erfa-
renhet, har skäl att antaga, det fisket under den kommande delen af
perioden skall varda betydligast, samt underlättandet af den färiska
sillens forsling så väl till de för sillsalteriers och andra s. k. »verks»

anläggning lämpligaste orterna som till Göteborg, hvilket ju tydligen under nu innevarande period måste komma att utgöra den förmedlande hufvudorten för sillens afsättning såsom färsk fisk.

Såsom ofvan nämnts, har, på grund af hemställan år 1867 från Göteborgs och Bohus läns landsting, redan en del af de för ifrågavarande farleds åstadkommande nödiga arbetena utförts med anslag af de medel, som Riksdagen för år 1871 ställt till Kongl. Maj:ts förfogande för understödjande af liknande arbeten, och den 10 December 1872 efter afsyning godkänts; men då den farled, man sålunda erhållit, hvarken utgör ett fullständigt helt eller blifvit med hänsyn till varaktigheten utförd i tillräcklig omfattning, och då densamma nu, sedan sillfisket tillkommit, än mindre motsvarar sin bestämmelse, torde det ock böra anses vara med god hushållning öfverensstämmande att genom utförandet af ytterligare nödiga arbeten åstadkomma ett verkliga behovet tillfredsställande helt af det redan på allmän bekostnad verkställda, hvarigenom man skulle, såsom det heter i nämnda landstings hemställan till Kongl. Maj:t år 1882, »erhålla en sammanhängande och trygg inomskärsfarled från Soten till Göteborg.» Härför åter är nödigt att, enligt af vederbörande distriktschef vid Kongl. Väg- och vattenbyggnadscorpsen uppgjordt förslag, dels uppmuddra sundet mellan Tjörns-hufvud och Tjörns-kalf till 12 fots djup under medelvattenhöjd, hvilket skulle medföra en kostnad af 14,900 kronor, och dels förbättra den 1872 åvägabragta farleden genom Hjerterösund och Toftösund, hvilket åter skulle kräfva en kostnad för det förra sundet af 52,550 kronor och för det senare af 2,700 kronor, hvadan alltså hela den ifrågavarande farledens åstadkommande skulle förorsaka statsverket en utgift af 70,150 kronor.

På grund af det anförda får jag alltså hemställa,

det Riksdagen måtte ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 70,000 kronor för åstadkommandet af en fullständig inomskärsfarled utmed vestra Tjörn emellan Krosse- och Marstrandsfjordarne.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1885.

Axel Vilh. Ljungman.